

VALTUUSTOALOITE VAMMAISPOLIITTISEN OHJELMAN LAATIMISEKSI KESKI-UUDENMAAN HYVINVOINTIALUEELLA

Vammaiset ovat maailman suurin syrjitty ihmisryhmä. Arviolta 15 % maailman ihmisistä on tavalla tai toisella vammaisia.

Suomi on hyväksynyt YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan yleissopimuksen 2007 ja ratifioinut sen 2016. Yleissopimus on vammaisten henkilöiden oikeuksia koskeva oikeudellisesti sitova kansainvälinen asiakirja. Sopimus sitoo kaikkia viranomaisia – siis myös hyvinvointialueita.

Sopimuksen tarkoituksena on edistää, suojella ja taata vammaisille henkilöille täysimääräisesti ja yhdenvertaisesti kaikki ihmisoikeudet ja perusvapaudet sekä edistää vammaisten henkilöiden ihmisarvon kunnioittamista. Yleissopimuksessa korostetaan vammaisten henkilöiden osallisuutta kaikessa heitä koskevassa päätöksenteossa. Yleissopimus takaa vammaiselle henkilölle oikeuden elää itsenäisesti osana omaa lähiyhteisöään. Yleisten palveluiden tulee olla vammaisen henkilön saavutettavissa.

Useat kunnat ovat vammaisten oikeuksien toteutumisen takaamiseksi laatineet vammaispoliittisen ohjelman. Nyt vammaispoliittisia ohjelmia valmistelevat myös hyvinvointialueet. Vammaispoliittisen ohjelman tulee linjata ne konkreettiset toimenpiteet, joilla vahvistetaan vammaisten henkilöiden oikeuksien toteutumista.

Vammaispoliittisen ohjelman avulla tulee tuoda esille vammaisten henkilöiden näkemyksiä palveluista, suunnittelusta, päätöksenteosta, toteutuksesta ja se on tarkoitettu erityisesti päättäjille, viranomaisille, järjestöille ja myös vammaisille ihmisille itselleen. Ohjelman tulee antaa tietoa hyvinvointialueen vammaisten henkilöiden palveluista, tarpeista ja olosuhteista. Sen tavoitteena on turvata kaikille yhdenvertaiset osallistumisen mahdollisuudet.

Vammaispoliittisen ohjelman tulee olla laaja ja pitää sisällään paljon muutakin kuin vammaispalvelut. Esimerkiksi esteettömyys ja saavutettavuus on varmistettava kaikessa toiminnassa. Hyvinvointialueen vammaispoliittinen ohjelma tulee sovittaa myös yhteen kuntien ohjelmien kanssa.

Vammaispoliittisen ohjelman tarkoituksena on avata näkökulmaa, jonka lähtökohtana ovat vammaisten ihmisten perus- ja ihmisoikeudet sekä ihmisarvon kunnioittaminen. Sen avulla pyritään lisäämään myönteisiä käsityksiä vammaisten henkilöiden kyvyistä ja panoksesta yhteiskunnan kehittämisessä. Näin voidaan torjua vammaisuuteen liittyviä ennakkoluuloja ja tietämättömyyttä kaikilla elämänalueilla.

Vammaispoliittisen ohjelman tulee toimia vammaispoliittisena suunnannäyttäjänä sekä hyvänä informaatiopakettina ja sitouttaa eri osapuolia vammaisten henkilöiden aseman parantamiseen. Vammaisia ei tule nähdä vain palvelujen käyttäjinä, vaan tasa-arvoisina osallistujina ja vaikuttajina yhteiskunnassa.

Marraskuun aluevaltuuston kokouksessa hyväksytty vammaisten henkilöiden hyvinvointisuunnitelma ei sisällöltään täytä vammaispoliittisen ohjelman kriteereitä. Tämän vuoksi me allekirjoittaneet esitämme, että Keski-Uudenmaan hyvinvointialueelle laaditaan erillinen vammaispoliittinen ohjelma. Ohjelman laadintaan tulee osallistaa vammaisneuvoston edustus sekä muita mahdollisia asiantuntijoita.

Tuusula 14.12.2023

Vihreän valtuustoryhmän psta

Leni Niinimäki